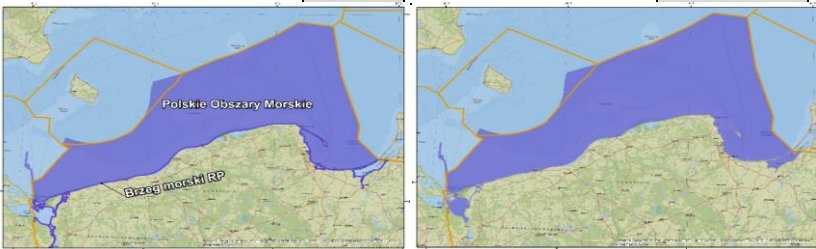
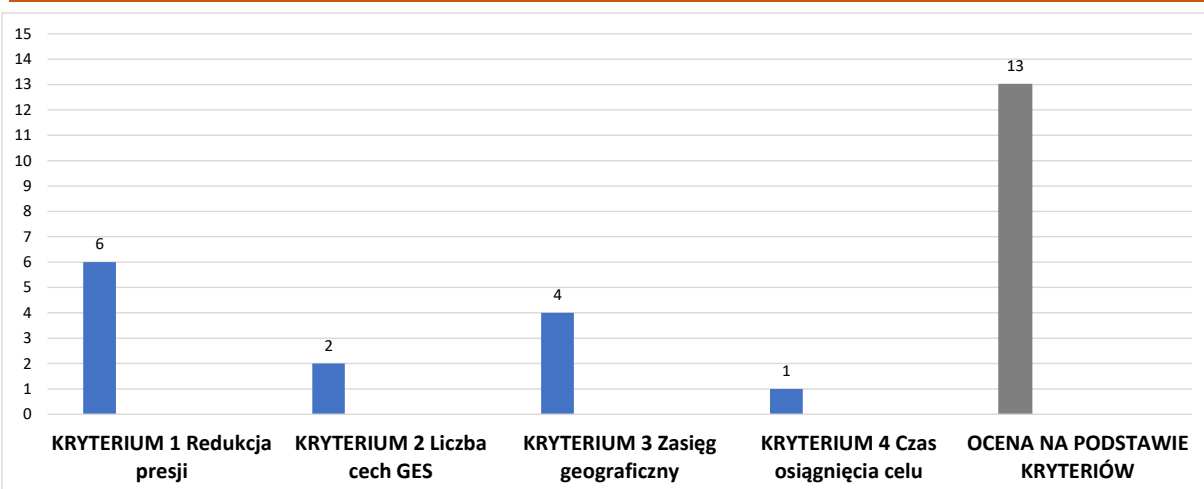

Nazwa działania:	Prawne ustalenie maksymalnej skali przekształceń brzegów i dna morskiego			
Kod:	N_28			
Typ aktualizacji:	Działanie nowe w POWM	Kategoria:	Stan wdrażania:	wdrażanie nie rozpoczęte
Lokalizacja (obszar, którego dotyczy działanie – zasięg geograficzny oraz lokalizacja miejsca, w którym ma być podjęte):				
Istota problemu:	<p>Dotychczas sporządzone projekty planów zagospodarowania obszarów morskich nie zawierają ustaleń jednoznacznie przesądzających, które obszary dna mogą być trwale przekształcane ani nawet limitów, czy to w wartościach bezwzględnych, czy procentowych, których nie wolno przekroczyć w poszczególnych akwenach. Ponadto, chociaż projekty nie obejmują brzegów morskich, to jednak domyślnie dopuszczają trwałe przekształcenia większości linii brzegowej przewidując w pasie wód przybrzeżnych funkcję ochrony brzegów. Co więcej, również prognozy oddziaływania na środowisko, sporządzone do tych projektów, nie zawierają żadnych szacunków dotyczących skali przekształceń brzegów i dna, jakich można się spodziewać w wyniku realizacji planów zagospodarowania. Uchwalenie planów w ich obecnym kształcie otwiera drogę do bardzo swobodnego gospodarowania przestrzenią na obszarach morskich, a tym samym stwarza realne ryzyko, że w wyniku realizacji planów dojdzie do przekroczenia maksymalnej dopuszczalnej wartości wskaźnika WskZm.</p> <p>Program ochrony brzegów morskich dopuszcza przekształcenia pasa nadbrzeżnego w sposób uniemożliwiający osiągnięcie wartości GES wskaźnika WskZm.</p> <p>Chociaż jest oczywiste, że ze względu na ważny interes publiczny nie można zrezygnować z ochrony brzegów, to jednak podejście do tego zagadnienia należy poddać gruntownej rewizji pod kątem minimalizacji zmian antropogenicznych.</p>			
Historia działania:	nie dotyczy			
Opis działania:	<p>Działanie będzie polegało na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wprowadzeniu do planów zagospodarowania obszarów morskich jednoznacznych ustaleń dotyczących maksymalnej skali trwałych przekształceń dna morskiego, - rewizji podejścia do ochrony brzegów morskich pod kątem minimalizacji przekształceń w pasie nadbrzeżnym. <p>Konieczne są zmiany w projektach planów zagospodarowania wód morskich, polegające na wprowadzeniu do nich jednoznacznych ustaleń dotyczących maksymalnej skali przekształceń dna morskiego. Generalnie, skala ta nie powinna przekraczać 10% powierzchni akwenów, tj. górnego progu GES dla wskaźnika WskZm.</p> <p>Obecnie obowiązujący program ochrony brzegów morskich obejmuje okres do 2023 r. i został uchwalony w drodze ustawy. Nowy program, również w randze ustawy, powinien być oparty między innymi na obowiązujących rekomendacjach HELCOM. Rekomendacja 15/1 stanowi, że trwałe zmiany w strefie brzegowej dopuszczalne są tylko w przypadkach gdy wymaga ich nadrzędny interes publiczny wielkiej wagi. Rekomendacja 16/3 wyraźnie zaleca akceptację procesów zmian w strefie brzegowej jako zjawisk naturalnych, które z zasady powinno się ograniczać tylko w granicach zabudowy miejscowości, a ochronę brzegów poza tymi granicami dopuszcza tylko w ramach zintegrowanych planów zarządzania strefą brzegową, obejmujących pas 3 km w głąb lądu i przynajmniej 100 – 300 m w głąb morza, uwzględniających:</p> <ul style="list-style-type: none"> - szczegółową wiedzę o morfodynamice brzegów - wzajemne relacje między parametrami fizjograficznymi, ekologicznymi i ekonomicznymi - integrację tych parametrów w ramach strategii rozwoju stref brzegowych - oceny oddziaływania na środowisko - analizy kosztów i korzyści. 			

		<p>Z punktu widzenia celów środowiskowych dotyczących Cechy 1 oraz Cechy 6 szczególnie istotnym zagadnieniem jest bardzo rozważne stosowanie sztucznego zasilania brzegów jako metody prowadzącej do całkowitego przekształcenia dna i zniszczenia biocenozy dennych w pasie o szerokości kilkudziesięciu, a nawet ponad stu metrów. Proces odbudowy fauny i flory dennej po wykonaniu sztucznego zasilania zależy od wielu czynników, ale jest na ogół tym dłuższy im cenniejsza była zniszczona biocenoza. Należy podkreślić, że poza samym siedliskami dennymi negatywne oddziaływania obejmują także ryby i ptaki, które zostają pozbawione bazy pokarmowej. Zważywszy bardzo zły i pogarszający się stan zbiorowisk makrofitytów, w tym makroglonów na polskim wybrzeżu, sztuczne zasilanie powinno być w zasadzie wyeliminowane na odcinkach historycznej lub potencjalnego występowania zbiorowisk roślin dennych, tj. m.in. w Zalewie Puckim Zatoce Puckiej Zewnętrznej, Zatoce Gdańskiej Wewnętrznej, Zalewach Wiślanym i Szczecińskim i na niektórych odcinkach wód przybrzeżnych. Jeżeli zasilanie brzegu na danym odcinku jest mimo wszystko najbardziej racjonalną metodą niezbędnej ochrony brzegu, to powinno ono być realizowane z zachowaniem zasad pozwalających przyspieszyć procesy biologicznej rekolonizacji. Według obecnie dostępnej wiedzy zasady te to między innymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdejmowanie płytkiej warstwy urobku i nie na całej powierzchni, tylko pasami, a więc z pozostawieniem w stanie nienaruszonym znacznej części dna - prowadzenie prac w okresach roku, które mają najmniejsze znaczenie dla rekrutacji bezkręgowców dennych - kończenie prac przed okresem naturalnego sezonowego spadku liczebności bezkręgowców dennych -dbanie o to, by materiał do zasilania był możliwie najbardziej zbliżony do materiału, z którego zbudowany jest zasilany brzeg. <p>Aby pogłębić wiedzę na temat oddziaływania sztucznego zasilania na środowisko należy prowadzić monitoringi przed- i porealizacyjne obejmujące takie elementy, jak makrofity, makrozoobentos, ichtiofauna, awifauna i struktura granulometryczna dna, a w trakcie oraz bezpośrednio przed i po realizacji przedsięwzięć badać stężenia w wodzie biogenów i innych zanieczyszczeń potencjalnie uwalnianych do toni wodnej w wyniku naruszania osadów.</p> <p>Powyższe i inne, odzwierciedlające najlepszą wiedzę zasady ochronne powinny zostać uwzględnione zarówno w nowym krajowym planie ochrony brzegów morskich, jak i w procedurach oceny oddziaływania na środowisko poszczególnych przedsięwzięć.</p>														
Spodziewane efekty:		Działanie pozwoli zapobiec zbyt swobodnemu gospodarowaniu brzegami i dnem morskim oraz nadmiernemu pogarszaniu się wartości wskaźnika WskZm. Tym samym działanie przyczyni się do realizacji celów środowiskowych dotyczących cech 6 i 7, a także 1.														
Elementy GES:		D6	D1	D7												
Redukcja presji:		wysoka	średnia	wysoka												
Rodzaj działania:		prawne									Typ działania (KTM):		26	27		
Podmioty odpowiedzialne:		Urzędy Morskie – wprowadzenie zapisów do projektów planów zagospodarowania Rada Ministrów – uchwalenie planów zagospodarowania Minister właściwy ds. gospodarki morskiej, Urzędy Morskie – opracowanie nowego programu ochrony wód morskich Sejm, Senat, Prezydent RP – uchwalenie nowej ustawy o programie ochrony brzegów morskich														
Podstawa prawna:		Art. 146 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo Wodne Art. 37a – 37d ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej Art. 118 – 124 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.														
Poziom koordynacji:		krajowy														
Miejsce wdrażania:	Polskie Obszary Morskie, polskie wybrzeże Bałtyku	Zasięg oddziaływania:	Otwarte			Przybrzeżne				Przejściowe						
			Basen Gotlandzki	Zatoka Gdańska	Basen Bornholmski	CW20001WB1 Półwysep Hel	CW20001WB2 Basen Gotlandzki	CW60001WB3 Basen Bornholmski	CW60001WB4 Zatoka Pomorska	TW20001WB1 Zalew Wiślan	TW20002WB4 Zalew Pucki	TW20003WB5 Zatoka Pucka Zewn.	TW20004WB6 Zatoka Gdańska Wewn.	TW20005WB7 Ujście Wisły Przekop	TW60001WB2 Zalew Szczeciński	TW60001WB3 Zalew Kamiński
Termin rozpoczęcia:		2022						Termin zakończenia:		2023						
Termin osiągnięcia celu po wzdrożeniu działania:			narastająco od 2023													
Monitoring realizacji:		Minister właściwy ds. gospodarki wodnej (monitoring prac legislacyjnych)														
Monitoring efektów:		Wody Polskie, Urzędy Morskie, GIOŚ (w ramach ocen wskaźnika WskZm i ewentualnych innych wskaźników dotyczących cech 6 i 7)														
Koszty początkowe [tys. zł]:		0		Źródło:		Stosowne zapisy zostaną wprowadzone w ramach prac legislacyjnych nad planami zagospodarowania obszarów morskich i nad programem ochrony brzegów morskich.										

Koszty operacyjne [tys. zł/r]:		Źródło:	
Potencjalne źródła finansowania:	Nie dotyczy – działanie wyłącznie prawne.		
WYNIKI ANALIZ WSKAZANYCH W ART. 13.3 PAR 2 MSFD. W TYM ANALIZ KOSZTÓW I KORZYŚCI:			
KORZYŚCI Rozpoznano korzyści z wdrożenia działania (analiza jakościowa). Dokonano oceny pod kątem stopnia spełniania następujących kryteriów: 1. Redukcja presji, 2. Liczba deskryptorów GES, 3. Zasięg geograficzny, 4. Czas osiągnięcia celu. Uwzględniono przy tym wagi kryteriów, kolejno dla Redukcji presji - 2; Liczby deskryptorów GES - 1; Zasięgu geograficznego - 1 i Czasu osiągnięcia celu - 0,5 W wyniku tej oceny działanie otrzymało ocenę: 13			
EFEKTYWNOŚĆ KOSZTOWA Ostatecznie, uwzględniając wyniki analizy jakościowej oraz szacowane koszty, pod względem efektywności kosztowej działanie oceniono na 5 (w 5-cio stopniowej skali, gdzie 1 oznacza bardzo niską, a 5 bardzo wysoką efektywność kosztową).			

EFEKTYWNOŚĆ	Ocena	Waga	Ocena z uwzgl.wag
KRYTERIUM 1 Redukcja presji	3	2	6
KRYTERIUM 2 Liczba cech GES	2	1	2
KRYTERIUM 3 Zasięg geograficzny	4	1	4
KRYTERIUM 4 Czas osiągnięcia celu	2	0,5	1
OCENA NA PODSTAWIE KRYTERIÓW			13

<7	bardzo niska	1
7 - 8	niska	2
8 - 9	średnia	3
9 - 11	wysoka	4
> 11	bardzo wysoka	5

OCENA EFEKTYWNOŚĆ DZIAŁANIA	5	bardzo wysoka
-----------------------------	---	---------------

KOSZT WDROŻENIA	
Całkowity koszt wdrożenia	0

> 250 mln PLN	bardzo wysoki	1
151-250 mln PLN	wysoki	2
76-150 mln PLN	średni	3
11-75 mln PLN	niski	4
≤ 10 mln	bardzo niski	5

OCENA KOSZT WDROŻENIA	5	bardzo niski
-----------------------	---	--------------

EFEKTYWNOŚĆ		5	4	3	2	1
KOSZT	1	3	3	2	1	1
	2	3	3	3	2	1
	3	4	4	3	2	2
	4	5	4	3	3	3
	5	5	5	4	3	3

OCENA OSTATECZNA	5
------------------	---